ΑΟΜΜΑΤΟΙ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΙ.

Β'.

Εἷς ἐκ τῶν πολλῶν ἀομμάτων ἀνθρώπων, οἵτινες ὠφελήθησαν ἐκ τῆς « αἰσθητῆς Ἀριθμητικῆς » τοῦ Σωνδερσῶνος (1) ἦτο καὶ ὁ ὑψηλὴν καθέξας θέσιν Δόκτωρ Ἑρρῖκος Μόγης (Moyes), ὅστις εἶναι ὁ πρῶτος ἀόμματος ἄνθρωπος, ὁ διδάξας δημοσίᾳ πειραματικὴν χημείαν. Ὁ Δόκτωρ Μόγης οὗτος, γεννηθεὶς εἰς Κιρκάλδην τῆς Φαϊφσάρης, ἐν Μ. Βρετανίᾳ, πρὶν ἢ γείνῃ τριῶν ἐτῶν ἡλικίας ἀπώλεσε τὴν ὅρασιν, προσβληθεὶς ὑπ' εὐφλογιῶν. Τὸ μόνον ἀντικείμενον, τὸ ὁποῖον ἐνεθυμεῖτο ὅτι εἶχεν ἰδεῖ, ἦτο νερόμυλός τις εἰς κίνησιν, περὶ τοῦ ὁποίου ἡ παιδική του διάνοια πολὺ ἐνησχολεῖτο, θαυμάζουσα ὅτι ἐνῷ τὸ ὕδωρ ἔρρεε τὴν φυσικήν του διεύθυνσιν ὁ τροχὸς, τὸν ὁποῖον ῥέον ἐκίνει, ἐστρέφετο κατὰ διεύθυνσιν ἐναντίαν. Ἐκ παιδικῆς του ἡλικίας ἐδείκνυε νοῦν κλίνοντα πρὸς τὰ μηχανικὰ καὶ διεσκέδαζε κατασκευάζων μικροὺς ἀνεμομύλους. Τυχὼν λοιπὸν καλῆς ἀνατροφῆς παρουσιάσθη ἐπὶ τέλους εἰς τὸ δημόσιον, διαλεχθεὶς κατὰ πρῶτον περὶ μουσικῆς ἐν Ἐδιμβούργῳ. Μὴ ἐπιτυχὼν ὅμως ὅσον προσεδόκα, ἔστρεψε πᾶσαν αὐτοῦ τὴν προσοχὴν εἰς τὰ φυσικομαθηματικὰ, διὰ τῶν ὁποίων καὶ ἐκέρδαινε τὰ πρὸς ζωάρκειάν του, διαλεγόμενος ἐπὶ πολλὰ ἔτη περὶ χημείας, ἀστρονομίας, ὀπτικῆς καὶ ἄλλων κλάδων τῆς φυσικῆς φιλοσοφίας. Ἰδίως ἐπετύγχανε κατὰ τὰς χημικὰς αὐτοῦ διαλέξεις, κινῶν τὸν θαυμασμὸν τῶν ἀκροατῶν του διὰ τῶν περιέργων πειραμάτων, τὰ ὁποῖα καὶ ἐξετέλει ὁ ἴδιος. Τὸ 1779, ἐγκαταλείψας τὴν Σκωτίαν, ἤρχισε νὰ περιέρχηται τὰς πόλεις τῆς Ἀγγλίας, εἰς τὰς ὁποίας μετὰ τιμῶν τὸν ὑπεδέχοντο, καταθελγόμενοι ὑπὸ τῶν διαλέξεών του. Ἀκολούθως μετέβη καὶ εἰς Ἀμερικὴν, ὅπου τὸν ἠκολούθει ἡ αὐτὴ πάντοτε ἐπιτυχία. Ἀμερικανική τις ἐφημερὶς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης γράφει περὶ αὐτοῦ τὰ ἑξῆς. « Ὁ περίφημος Δόκτωρ Μόγης, ἂν καὶ τυφλὸς, διελέχθη περὶ ὀπτικῆς, διεχάραξε τὰς ἰδιότητας τοῦ φωτὸς καὶ τῆς σκιᾶς, καὶ ἔδωκε θαυμαστότατον δεῖγμα τῆς δυνάμεως τῆς ἀφῆς. Παρουσιασθείσης εἰς αὐτὸν πλακὸς χαλυβδίνης, καλῶς ἐξωμαλισμένης, ἐπὶ τῆς ὁποίας ὑπῆρχε γραμμὴ λεπτοτάτη, ἀπαιτοῦσα ἰσχυρὸν μικροσκόπιον ὅπως φανῇ, ἐκεῖνος διὰ τῶν δακτύλων του οὐ μόνον εὗρεν αὐτὴν, ἀλλὰ καὶ κατεμέτρησε τὸ μῆκός της. Ὁ ἴδιος μᾶς διηγήθη ὅτι εὑρισκόμενός ποτε ἐντὸς ἁμάξης κατὰ σκοτεινήν τινα καὶ βροχερὰν νύκτα, ἐν Ἀγγλίᾳ, ἡ ἅμαξα ἐκείνη καὶ τέσσαρες ἵπποι ἔπεσον ἐντὸς λάκκου· ὁ δὲ ἁμαξηλάτης καὶ οἱ ἐπιβάται, ἂν καὶ εἶχον ὅλοι τοὺς ὀφθαλμούς των, ἐβιάσθησαν νὰ ἐπικαλεσθῶσι τὴν βοήθειαν τοῦ ἀομμάτου, ὅπως ἐξάξωσιν ἐκ τοῦ λάκκου τοὺς ἵππους. « Ὅσον τὸ κατ' ἐμὲ » μᾶς εἶπεν, « ἀφοῦ ἡ ὡς ἐκ τῆς πτώσεως ταραχὴ παρῆλθε, καὶ ἠσθάνθην ὅτι δὲν εἶχον βλαφθῆ, ἤμην ὡς ἐν τῷ οἴκῳ μου, ἐν τῷ σκοτεινῷ ἐκείνῳ λάκκῳ. Ἡ ἀνατροπὴ τῆς τάξεως τῶν πραγμάτων ἦτο περίεργος· ἐγὼ, ὅστις ἐν καιρῷ ἡμέρας εἶχον ἀνάγκην νὰ ὁδηγῶμαι ὡς μωρὸν παιδίον, διηύθυνον τότε ὀκτὼ ἄνδρας νὰ σπρώχνωσιν ἐντεῦθεν καὶ νὰ σηκώνωσιν ἐκεῖθεν, μεθ' ὅλης τῆς ἐνεργητικότητος καλοῦ ἀρχηγοῦ. »

Ἐπιστρέψας ἐκ τῆς Ἀμερικῆς διέμενεν εἰς Ἐδιμβοῦργον, ἀγαπώμενος καὶ θαυμαζόμενος ὑπὸ πάντων, ὅσοι ἠὐτύχησαν νὰ σχετισθῶσι μετ' αὐτοῦ. Τὸ 1790 ἐπεσκέφθη τὰς κυριωτάτας πόλεις τῆς Ἰρλανδίας, καὶ τέλος μετέβη εἰς Μαγχεστρίαν, ὅπου καὶ ἀπέθανε τὸ 1807. Ὢν μέλος τοῦ φιλοσοφικοῦ συλλόγου τῆς τελευταίας ταύτης πόλεως, ἐπλούτισε διὰ τῶν πολυτίμων περὶ χημείας καὶ ἄλλων φυσικῶν ἐπιστημῶν χειρογράφων του τὴν τοῦ συλλόγου βιβλιοθήκην. Ὁ φίλος αὐτοῦ Δόκτωρ Βιοῦ λέγει ὅτι « ὅτε εἰσήρχετο εἰς συναναστροφὴν, ἔμενεν ἐπί τινα χρόνον σιωπηλός. Ὁ ἦχος τὸν ὡδήγει νὰ σχηματίζῃ ἰδέαν περὶ τοῦ μεγέθους τοῦ δωματίου, αἱ δὲ διάφοροι φωναὶ, περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν παρόντων προσώπων· διέκρινε δὲ τὰ τοιαῦτα ἀκριβέστατα, καὶ ἡ μνήμη του ἦτο τόσον πιστὴ, ὥστε σπανίως ἠπατᾶτο· εἶδον αὐτὸν ἀναγνωρίζοντα

(1) Ἴδε Μέλητος σελ. 80ης.

ἀμεσως ἐκ τῆς φωνῆς ἄνθρωπον, τὸν ὁποῖον πρὸ διετίας δὲν εἶχεν ἐνταμώσει. Προσδιώριζε δὲ καὶ ἀρκετὰ ἀκριβῶς τὸ ἀνάστημα τῶν μετ' αὐτοῦ λαλούντων ἀπὸ τὴν διεύθυνσιν τῆς φωνῆς αὐτῶν. » Ἡμέραν τινὰ ἐνταμωθεὶς καθ' ὁδὸν μετά τινος νέου, τὸν ὁποῖον πρὸ πολλῶν ἐτῶν δὲν εἶχεν ἀπαντήσει, ἅμα ἤκουσε τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἀμέσως ἀνέκραξεν. « Ὦ, πόσον ὑψηλότερος ἔγεινες, ἀφ' ὅτου σὲ εἶχον ἐνταμώσει. » Ἐφεῦρε δὲ δι' ἑαυτὸν σύστημά τι αἰσθητῆς ἀριθμητικῆς, βασιζόμενον ἐπὶ ἀρχῆς διαφόρου τῆς τοῦ Σωνδερσῶνος, καὶ ὑπερβαῖνον τὴν ἐκείνου κατὰ τὴν ἁπλότητα καὶ καθαρότητα· ὁ Δ. Μόγης οὐδέποτε ἐπὶ ζωῆς του ἔπιε πνευματώδη ποτά· εἶχε δὲ καὶ φυσικῶς ἀποστροφὴν πρὸς παντὸς εἴδους κρέας.

Μὴ δυνάμενοι νὰ ἀναφέρωμεν πάντας τοὺς ἀομμάτους μαθηματικοὺς ἀρκούμεθα προσθέτοντες λέξεις τινὰς περὶ τοῦ Λεονάρδου Εὐλέρου, τοῦ περιφήμου καθηγητοῦ τῶν μαθηματικῶν ἐν Πετρουπόλει. Δύσκολόν τι καὶ πολύπλοκον πρόβλημα εἶχε προταθῆ πρὸς λύσιν, ἐντὸς ὅσον ἔνεστι βραχυτέρου χρόνου, ὑπὸ τῆς ἐν Πετρουπόλει ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν. Πολλοὶ ἔξοχοι μαθηματικοὶ ἐζήτησαν μηνῶν προθεσμίαν· ἀλλ' ὁ Εὔλερος, μετὰ τριῶν ἡμερῶν καὶ τριῶν νυκτῶν ἀδιάκοπον ἐργασίαν, κατώρθωσε νὰ τὸ λύσῃ· πλὴν ὁ πολὺς τοῦ ἐγκεφάλου του κόπος τῷ ἐπέφερε δεινὸν πυρετόν, ὡς ἐκ τοῦ ὁποίου ἀπώλεσε τὸν ἕνα ὀφθαλμόν του. Τοῦτο συνέβη τὸ 1735, ὅτε ἦτο εἴκοσι καὶ ὀκτὼ ἐτῶν ἡλικίας. (2) Μετὰ ἀρκετὰ ἔτη ἔχασε καὶ ἐκ τοῦ ἄλλου του ὀφθαλμοῦ τὴν ὅρασιν, ὑπὸ καταράκτου. Στερηθεὶς οὕτω ὅλως δι' ὅλου τῆς ὁράσεως, δὲν ἀπεσύρθη ὅπως ἡσυχάσῃ, ὡς πᾶς ἄλλος ἴσως ἤθελε πράξει, ἀλλ' ἐξηκολούθη καὶ ἀπέσπα τοῦ κόσμου τὸν θαυμασμὸν διὰ τῶν ὑπολογισμῶν του. Τὸ θαυμαζόμενόν του σύγγραμμα. «Στοιχεῖα Ἀλγέβρας,» ἐγράφη καθ' ὑπαγόρευσίν του, ὑπὸ νέου τινὸς ῥάπτου, ὅστις ἦτο ὅλως δι' ὅλου ἀδαὴς τῆς ἐπιστήμης, ὅτε ἤρξατο τοῦ ἔργου, ἀλλ' ὅστις καὶ ἐξέμαθεν αὐτὴν πρὶν ἢ τὸ τελειώσῃ—τόσον ἦτο εὐκρινὴς ἡ μέθοδος τοῦ μεγάλου διδασκάλου του. Μετὰ τοῦτο ἐξεπόνησε διάφορα ὑψηλὰ συγγράμματα τῆς προσφιλοῦς αὐτῷ ἐπιστήμης, ἐκτὸς ἄλλων καὶ τὴν « Νέαν θεωρίαν τῆς σελήνης. » Ἐν προηγουμένῳ τινὶ ὑπομνήματι, περὶ τούτου τοῦ θέματος, ἐπεφυλάττετο νὰ λάβῃ ἐν τῷ μέλλοντι ὑπ' ὄψιν διαφόρους ἀνισότητας τῶν κινήσεων τῆς σελήνης, τὰς ὁποίας δὲν ἠδύνατο νὰ προσδιορίσῃ ἐν τῇ πρώτῃ του θεωρίᾳ, ἕνεκα τῶν πολυπλόκων ὑπολογισμῶν, εἰς οὓς ἡ ὑπ' αὐτοῦ τότε μεταχειριζομένη μέθοδος τὸν ἔφερεν. Ἀφοῦ ἔχασε τὴν ὅρασιν ἔσχε τὸ θάρρος νὰ ἐπιθεωρήσῃ ὅλην του τὴν θεωρίαν καὶ, βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ υἱοῦ του καὶ δύο φίλων, νὰ ἐξακολουθήσῃ τὰς ἐρεύνας του, ἐωσοῦ τέλος κατεσκεύασε νέους πίνακας δημοσιευθέντας τὸ 1772. Κατ' αὐτὴν τὴν ἐποχήν, ὅτε δηλαδὴ κατεγίνετο πρὸς σύνταξιν ἔργου, τὸ ὁποῖον ἐπροξένησε θαυμασμὸν καὶ ἔκπληξιν εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην, φοβερὰ πυρκαϊὰ τῷ διετάραξε τὴν οἰκιακὴν ἡσυχίαν, ἀποτεφρώσασα μέγα μέρος τῆς περιουσίας του, καὶ βιάσασα αὐτὸν τὰ ἐγκαταλείψῃ οἰκίαν, τῆς ὁποίας ἐγίνωσκεν ὅλας τὰς γωνίας καταλεπτῶς. Ἡ ἡρωϊκὴ ὑπομονή του καὶ ἡ ἀταραξία τῆς ψυχῆς, τὴν ὁποίαν κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην ἔδειξεν, εἶναι ἀνώτεραι πάσης περιγραφῆς· προήρχοντο δὲ οὐ μόνον ἐξ ἀγάπης πρὸς τὴν ἐπιστήμην, ἀλλὰ πρὸ πάντων ἐκ τῆς δυνάμεως τῆς ἀληθοῦς θρησκείας. Πᾶς ἀληθὴς Χριστιανὸς δύναται χαίρων νὰ βλέπῃ ἐν τῷ χριστιανικῷ καταλόγῳ, ὃν τοσαῦτα λαμπρὰ κοσμοῦσιν ὀνόματα, καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Εὐλέρου. Τὰ πρῶτα τῆς ἀληθοῦς θρησκείας καὶ τῆς ἀρετῆς μαθήματα, τὰ ὁποῖα ὁ εὐσεβὴς πατήρ του ὡς τόσα ζωογόνα σπέρματα εἶχε ῥίψει εἰς τὴν παιδικήν του καρδίαν, ποτὲ δὲν τὸν ἐγκατέλιπον.

Ἐν μέσῳ τῶν ἀκαδημιακῶν του σπουδῶν ἐδράττετο πάσης εὐκαιρίας ὅπως ὠφεληθῇ ἐκ τῆς ἀναγνώσεως καὶ μελέτης τῶν θείων Γραφῶν. Ἦτο ψυχαγωγὸν, τῷ ὄντι, νὰ βλέπῃ τις τὸν καλὸν ἐκεῖνον ἄνθρωπον περικυκλωμένον ὑπὸ τῆς ἀγαπητῆς του οἰκογενείας καὶ καταγινόμενον εἰς χρέη ἱερά. Ὁ φιλόσοφος, ὁ μέγας ἀστρονόμος, ἀντικαθίστατο τότε ὑπὸ τοῦ Χριστιανοῦ, κλείοντος διὰ προσευχῆς καὶ δοξολογίας τὴν ἐργασίαν ἑκάστης ἡμέρας. Ὅτε, ἀφοῦ

(2) Ὁ Λ. Εὔλερος ἐγεννήθη εἰς Βάλην τὴν 15 ἀπριλίου (ε. ν.) 1707.

ἔχασε τὴν ὅρασιν, δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ ἀναγινώσκῃ ὁ ἴδιος εἰς τὴν οἰκογένειάν του τὰ συγγράμματα τῶν Ἀποστόλων καὶ τῶν Προφητῶν, τότε ἓν ἐκ τῶν τέκνων του ἀνεγίνωσκεν, αὐτὸς δὲ ἐξήγει εἰς αὐτὰ καὶ διὰ καταλλήλων παρατηρήσεων ἐνεφύτευε τοὺς θείους λόγους εἰς τὰς ἀπαλὰς των καρδίας. Οὕτω διελθὼν τὴν ζωήν του μέχρι τοῦ ἑβδομηκοστοῦ ἕκτου τῆς ἡλικίας του ἔτους ἐσπέραν τινα, ἐνῷ ἠστιεύετο μετὰ τοῦ ἐγγονοῦ του, τὴν ὥραν τοῦ δείπνου, ἐκοιμήθη τὸν ὕπνον τὸν αἰώνιον.

ΟΙ ΓΑΜΟΙ ΤΟΥ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ ΤΗΣ ΣΙΝΙΚΗΣ.

Πέρυσι ὁ νέος τῆς Σινικῆς αὐτοκράτωρ ἔφθασε τὸ 17ον τῆς ἡλικίας αὐτοῦ ἔτος, οἱ δὲ σύμβουλοι τοῦ κράτους ἐνόμισαν ὅτι ἦλθε πλέον ὁ καιρὸς νὰ ἀναλάβῃ τὰς ἡνίας τοῦ οὐρανίου του κράτους· ἐπειδὴ ὅμως, κατὰ τὰ ἔθιμα τὰ σινικὰ, ὁ ἄνθρωπος ὅταν νυμφευθῇ τότε θεωρεῖται καὶ ἐνῆλιξ, ἐθεωρήθη ἐπάναγκες νὰ δοθῇ εἰς τὸν νεανίαν αὐτοκράτορα σύζυγος, τὸ ὁποῖον καὶ ἐγένετο τὴν 3\15 τοῦ παρελθόντος ὀκτωβρίου (1872). Τὰ κατὰ τοὺς αὐτοκρατορικοὺς ἐκείνους γάμους, ἀγνώστους σχεδὸν καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Σινικὴν, καθότι ἀπὸ διακοσίων περίπου ἐτῶν τοιοῦτοι δὲν εἶχον γείνει, ὡς ἀρκετὰ περίεργα μεταφέρομεν ἔκ τινος ἐκ Πεκίνου εὐρωπαϊκῆς ἀλληλογραφίας.

Ἡ ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Σινικῆς δυναστεία ἀνήκει εἰς τὴν φυλὴν τῶν Μαντσοῦ, μὴ ὄντων μήτε Σινῶν μήτε Ταρτάρων. Τούτων αἱ γυναῖκες δὲν ἔχουσι τοὺς πόδας μικροὺς, ὡς αἱ τῶν Σινῶν, καὶ οὔτε οἱ νόμοι αὐτῶν ἐπιτρέπουσι νὰ νυμφεύωνται μικρόποδας γυναῖκας· ὥστε ἡ νέα αὐτοκράτειρα δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἔχῃ ἠκρωτηριασμένους τοὺς πόδας. Οἱ Μαντσοῦ διαιροῦνται εἰς ὀκτὼ σημαίας, τρεῖς ἀνωτέρας καὶ πέντε κατωτέρας. Ἐπειδὴ δὲ ὁ αὐτοκράτωρ μόνον ἐκ τῶν ὑπηκόων του δύναται νὰ λαμβάνῃ γυναῖκα, ἔπρεπε νὰ ἐκλεχθῇ αὕτη ἐκ μιᾶς τῶν ὀκτὼ τῶν Μαντσοῦ σημαιῶν, ἐξ οὗ καὶ πράγματι πρὸ τριετίας ἤδη ἐξελέγη. Ὅπως δὲ ἐκλεχθῇ ἐδέησεν ἵνα αἱ θυγατέρες πάντων τῶν μανδαρίνων (εὐγενῶν) μεταβῶσιν εἰς τὰ ἀνάκτορα καὶ ἐξετασθῶσιν ὑπὸ τῆς χήρας τοῦ ἀποθανόντος καὶ τῆς μητρὸς τοῦ νῦν αὐτοκράτορος. Ἡ τιμὴ ὅμως τῆς μετὰ τοῦ αὐτοκράτορος συγγενείας φαίνεται ὅτι δὲν ἀρέσκει εἰς τοὺς γονεῖς τῶν κορῶν, θεωρούντων τὰ ἀνάκτορα ὡς τάφον, ἐν ᾧ θάπτονται αἱ θυγατέρες αὐτῶν ζῶσαι, δι' ὃ καὶ ἀκουσίως ἔπεμπον αὐτὰς καὶ μυρίας μετεχειρίσθησαν προφάσεις, ὅπως μὴ τὰς πέμψωσι, ποτὲ μὲν διακηρύττοντες αὐτὰς ὡς δυσμόρφους, ποτὲ δὲ ὡς ἀμβλεῖαν ἐχούσας τὴν ἀκοὴν καὶ τὰ παρόμοια. Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὴν κοινὴν γνώμην, ἡ αὐτοκράτειρα πρέπει νὰ ἦναι τελεία καὶ κατὰ τὴν ὡραιότητα καὶ κατὰ πάντα, διὰ τοῦ τρόπου τούτου οἱ γονεῖς ἐκήρυττον ἀκαταλλήλους τὰς θυγατέρας των. Βλέπουσαι ὅμως αἱ πρώην αὐτοκράτειραι, ὅτι ὀλίγαι νέαι παρουσιάζοντο, διέταξαν νὰ φερθῶσιν ἐνώπιον αὐτῶν πᾶσαι, εἴτε κωφαὶ, εἴτε τυφλαὶ, εἴτε χολαὶ ἦσαν, καὶ ἐξ αὐτῶν ἐξελέξαντο μίαν, ἔχουσαν καθ' ὑπερβολὴν ὡραῖον τὸ πρόσωπον, ἀλλ' ὀλίγον κυφὴν (καμπούραν). Μετὰ τὴν ἐκλογὴν προσεκάλεσαν ἰατροὺς ὅπως τὴν θεραπεύσωσιν, ἀλλ' ἡ δυστυχὴς ἐξέπνευσεν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἀναλαβόντος νὰ τὴν θεραπεύσῃ χειρούργου. Μετὰ τὸν θάνατον τῆς δυστυχοῦς ἐκείνης ἐξελέγη ἄλλη, ἡ νῦν αὐτοκράτειρα, ἔχουσα τὸ πρόσωπον ἐπίμηκες, ἀλλὰ τόσον ζωηροὺς τοὺς ὀφθαλμοὺς, ὥστε οἱ Σῖνες λέγουσιν ὅτι ἔχει διπλᾶς τὰς κόρας. Ἀφοῦ ἐπὶ τέλους ἡ ἐκλογὴ ἀπεφασίσθη, ἡ νέα, ἥτις διέμενεν ἐπί τινα καιρὸν εἰς τὰ ἀνάκτορα ὑπὸ τὴν συνεχῆ ἐπίβλεψιν τῆς πρώην αὐτοκρατείρας, μετεφέρθη ἐντὸς κιτρίνου φορείου εἰς μέγα τι κτίριον, κείμενον εἰς τὸ βόρειον μέρος τῆς πόλεως καὶ κτισθὲν ἐπίτηδες διὰ τὰς ἀναπαύσεις της, πλὴν τὸ ὁποῖον θὰ δωρηθῇ ὡς κατοικία εἰς τὴν μόνην ἀδελφὴν τοῦ αὐτοκράτορος, ἥτις πρόκειται μετ' ὀλίγον νὰ ὑπανδρευθῇ. Εἰς τὴν μητέρα τῆς νύμφης ἐδόθη ἡ ἄδεια νὰ συγκατοικήσῃ μετὰ τῆς θυγατρός της, ἀλλ' εἰς τὸν πατέρα ἐπετράπη μόνον ἐν καιρῷ ἡμέρας νὰ τὰς ἐπισκέπτηται. Ἐξ ὑψηλῆς περιοπῆς κυρίαι διωρίσθησαν ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος νὰ ἐπισκεφθῶσι τὴν νύμφην καὶ νὰ προσκαλέσωσιν εἰς συμπόσιον τὴν μητέρα της, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου οἱ πρίγκηπες καὶ οἱ ὑψηλῆς περιοπῆς μανδαρίνοι ἐτίμησαν τὸν πατέρα αὐτῆς δι' ὁμοίας προσ-

κλήσεως. Εἰς τὰ συμπόσια ἐκεῖνα πρὶν ἐγγισθῶσι τὰ φαγητὰ προσεφέρθη οἶνος· καὶ τότε ὁ πατὴρ ἐγερθεὶς προσεκύνησε μέχρις ἐδάφους ἐννεάκις· παρομοίως δὲ καὶ ἡ μήτηρ, πλὴν ἐκείνη ἑξάκις, καθότι οὗτος εἶναι ὁ διὰ τὰς γυναῖκας προσδιωρισμένος ἀριθμός. Μετὰ τὸ τέλος τῶν συμποσίων ἐπανελήφθησαν πάλιν τὰ αὐτά, ἅτινα δυνατὸν νὰ ὀνομασθῶσιν ἀρραβῶνες.

Μετά τινας ἡμέρας δύο πρίγκιπες ἐπεφορτήσθησαν νὰ δώσωσιν εἰς τὴν νύμφην τὴν ἐπιστολὴν τοῦ αὐτοκράτορος καὶ νὰ φέρωσι τὰ ὑπ' αὐτοῦ πεμπόμενα δῶρα. Ἡ παράταξις, μεθ' ἧς ἐπέμφθησαν τὰ δῶρα, ἐγένετο λαμπροτάτη. Πάντες οἱ βαστάζοντες αὐτὰ ἦσαν ἐνδεδυμένοι μὲ μεταξωτὰ φορέματα. Τὰ δῶρα συνίσταντο ἐκ 200 τάελ χρυσίου, (ἐν χρυσοῦν τάελ ἰσοδυναμεῖ μὲ πέντε ἀγγλικὰς λίρας) 10,000 τάελ ἀργυρίου (τὸ τάελ τοῦ ἀργυρίου ἰσοδυναμεῖ μὲ ἓν σχεδὸν μεζίτιον) ἐξ 1 χρυσοῦ καὶ 2 ἀργυρῶν κυπέλλων, ἐκ 2 λεκανῶν ἀργυρῶν, ἐκ 1,000 μεταξωτῶν, ἐκ 12 ἵππων μετὰ πορφυρῶν κοσμημάτων, 32 μετὰ κιτρίνων, 40 ἄνευ ἐφιππίων καὶ 20 ἁμαξῶν. Πρὸς δὲ τὴν οἰκογένειαν αὐτῆς ἐστάλησαν 100 τάελ χρυσίου, 5,000 τάελ ἀργυρίου, 1 χρυσοῦν κύπελλον καὶ 2 ἀργυρὰ, ἀργυρὰ λεκάνη, 500 μεταξωτὰ, 1,000 βαμβακερὰ ὑφάσματα, 6 ἵπποι, 1 ἅμαξα, τόξον καὶ βέλη, 2 κεντημένα φορέματα, 2 μεταξωταὶ σκέπαι, 2 γουναρικὰ, 22 ἐκ σαμουρίων φορέματα, καὶ 1 κιτρίνη ζώνη· καθ' ὅτι ὅλοι οἱ συγγενεῖς τοῦ αὐτοκράτορος φοροῦσι ζώνην κιτρίνην, ὄντος τοῦ κιτρίνου χρώματος ἐμβλήματος αὐτοκρατορικοῦ. Εἰς τὰς ὁδοὺς, δι' ὧν διήρχοντο τὰ δῶρα, ἦσαν στρατιῶται παρατεταγμένοι, αἱ δὲ εἰς ταύτας φέρουσαι κάθετοι ὁδοὶ ἦσαν ὅλαι πεφραγμέναι. Ὅτε ἔφθασαν εἰς τὸν μέγαν οἶκον, ὅπου ἡ νύμφη διέμενεν, οἱ δύο διευθύνοντες τὴν παράταξιν ἐκείνην πρίγκιπες παρουσίασαν τὰ δῶρα εἰς τὸν πατέρα καὶ τὸν πάππον τῆς κόρης, οἵτινες ἐδέχθησαν αὐτὰ γονυπετεῖς, καὶ κύπτοντες μέχρις ἐδάφους, πρὸς ἔνδειξιν τῆς ἄκρας αὐτῶν εὐγνωμοσύνης διὰ τὰς εἰς τὴν οἰκογένειάν των ἀπονεμομένας τιμάς.

Δύο ἡμέρας πρὸ τῶν γάμων τέσσαρες μανδαρίνοι ὑψηλῆς περιοπῆς ἐξελέγησαν ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος. Ὁ εἷς ἐξ αὐτῶν ἀπεστάλη εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Οὐρανοῦ, ὁ ἕτερος εἰς τὸν Ναὸν τῆς Γῆς, ὁ τρίτος εἰς τὸν ἰδιαίτερον τῶν αὐτοκρατορικῶν προπατόρων Ναὸν, καὶ ὁ τέταρτος εἰς τὸν ἰδιαίτερον τοῦ αὐτοκράτορος ὅπως ἀναγγείλωσιν εἰς τοὺς θεοὺς τὴν πρόθεσιν ἣν ἔχει ὁ αὐτοκράτωρ νὰ λάβῃ γυναῖκα.

Τὴν παραμονὴν τῶν γάμων ἡ αὐτοκρατορικὴ σφραγὶς καὶ ὁ χρυσοῦς πίναξ, ὁ φέρων ἐπ' αὐτοῦ γεγραμμένον τὸ θέσπισμα δι' οὗ ἡ νύμφη ἀναγορεύεται αὐτοκράτειρα, ἐφέρθησαν μετὰ πολλῆς πομπῆς εἰς τὸν οἶκον τῆς μελλονύμφου, συνοδευόμενα ὑπὸ τεσσαράκοντα μανδαρίνων ἐφίππων. Ὁ πίναξ ἐδόθη εἰς χεῖρας τοῦ ἐπὶ τούτῳ διορισθέντος εὐνούχου, ὅστις ἔφερεν αὐτὸν εἰς τὰ ὑπὸ τῆς νύμφης καὶ τῶν κυριῶν κατεχόμενα δωμάτια. Κῆρύξ τις ἀνήγγειλε τὴν ἔλευσίν του, ἡ δὲ περιμένουσα αὐτὸν αὐτοκράτειρα, ἐξελθοῦσα μέχρι τῆς θύρας, ἐδέχθη αὐτὸν γονυπετής. Τότε ἔθεσαν αὐτὸν ἐπὶ τραπέζης· ἐνῷ δὲ ἡ αὐτοκράτειρα ἔμενε γονυπετὴς δύο ἐκ τῶν κυριῶν, ἀνοίξασαι, ἀνέγνωσαν τὸ θέσπισμα εἰς ἐπήκοόν της. Ἀκολούθως ἐδόθη εἰς τὰς δύο κυρίας αἵτινες ἦσαν πρὸς τὰ ἀριστερὰ αὐτῆς καὶ τὴν ἐβοήθουν καὶ αἱ ὁποῖαι ἔθεσαν αὐτὸν εἰς τὰς χεῖράς της. Τότε ἐκείνη, ὑψώσασα αὐτὸν μέχρι τῆς κορυφῆς τῆς κεφαλῆς της, ἔδειξεν οὕτω τὴν ταπεινὴν καὶ εὐγνώμονά της ὑποταγήν. Ἀκολούθως μετὰ σεβασμοῦ ἔδωκεν αὐτὸν εἰς τὰς ἐκ δεξιῶν της κυρίας, αἵτινες ἐναπέθεσαν αὐτὸν ἐπὶ τῆς ἐνώπιον αὐτῆς τραπέζης ἡ δὲ αὐτοκράτειρα ἔκυψεν ἑξάκις. Κατὰ τὴν διάρκειαν ταύτης τῆς περιέργου τελετῆς ἡ μήτηρ τῆς νύμφης καὶ ἄλλαι συγγενεῖς της ἔμενον γονυπετεῖς ἔξω τῆς θύρας τοῦ δωματίου. Μετὰ τὸ τέλος τῆς τελετῆς ὁ εὐνοῦχος ἀπέδωκεν εἰς τὸν μανδαρίνον τὸ ἔμβλημα (συνιστάμενον ἐκ τεμαχίου κιτρίνου μεταξωτοῦ ἐπὶ πορφυροῦ ῥάβδου, καὶ παριστῶν τὸν αὐτοκράτορα) ὅστις ἐπανῆλθε μετ' αὐτοῦ εἰς τὰ ἀνάκτορα.

Τὴν ἡμέραν τῶν γάμων ὁ αὐτοκράτωρ μετέβη ὅπως προσκυνήσῃ τὴν μητέρα του καὶ τὴν χήραν, ἀκολούθως δὲ ἐνθρονισθεὶς εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν ὑποδοχῶν ἐδέχθη τοὺς προσκυνησμοὺς τῶν πριγκίπων καὶ πάντων τῶν μανδαρίνων. Τὰ μέλη τοῦ ἀστρονομικοῦ συμβουλίου ἀνήγγειλαν τότε

ὅτι ἡ εὐτυχὴς στιγμὴ ἔφθασε, καὶ ἑπομένως τὸ φορεῖον πρέπει νὰ ἀναχωρήσῃ ἐκ τῶν ἀνακτόρων. Τότε ὁ αὐτοκράτωρ ἔδωκε διαταγὴν νὰ σταλῇ. Ἦτο ἡ πέμπτη ὥρα τῆς ἑσπέρας ὅτε ἡ συνοδεύουσα τὸ φορεῖον παράταξις ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὰ ἀνάκτορα. Τὸ φορεῖον ἐφέρετο ὑπὸ 16 ἀνθρώπων ἐνδεδυμένων μεταξωτὰ, οἵτινες ἐωσοῦ φθάσωσι τὸν πρὸς ὃν ὅρον ἤλλαξαν δεκατετράκις. Πρὸ τοῦ φορείου ἐβάδιζέ τις κρατῶν θυμιαστήριον καὶ ἐθυμίαζεν αὐτό. Τεσσαράκοντα ἐκ τῶν ἀνωτάτων ἀξιωματικῶν, ἐν οἷς ὁ Πρίγκιψ Κοὺγγ καὶ οἱ πέντε πρίγκιπες, ἔλαβον μέρος εἰς τὴν παράταξιν. Μετ' αὐτοὺς εἵποντο δώδεκα ἵπποι μετὰ κιτρίνων ἐφιππίων διὰ τὰς κυρίας· ἀκολούθως διάφορα σκεύη, ὡς σκιάδια, σημαῖαι, ἑκατὸν ἑξήκοντα φανοὶ, τεθημένοι ἐπὶ κοκκίνων ῥάβδων κ.τ.λ. Ἅμα ἡ παράταξις αὕτη ἔφθασεν εἰς τὸν οἶκον τῆς νύμφης, ἤρξαντο αἱ πρὸς ἀναχώρησιν ἑτοιμασίαι. Ἀκολούθως αἱ συνοδεύουσαι κυρίαι, λαβοῦσαι τὴν σφραγῖδα καὶ τὸν χρυσοῦν πίνακα, ἔθεσαν αὐτὰ εἰς τὸ φορεῖον. Μετὰ ταῦτα ὁ ἀστρονόμος ἀνήγγειλεν ὅτι ἡ ὥρα ἔφθασεν, ἡ δὲ αὐτοκράτειρα προσεκλήθη νὰ λάβῃ τὴν θέσιν της ἐντὸς τοῦ φορείου. Ἡ ὥρα ἦτο περίπου ἑνδεκάτη τῆς νυκτός. Ἡ μήτηρ καὶ αἱ συγγενεῖς της ἐγονυπέτησαν ὁ δὲ πατήρ της μετέβη εἰς τὴν θύραν τῆς εἰσόδου ὅπου καὶ αὐτὸς ἐγονυπέτησε τὴν ὥραν καθ' ἣν διήρχετο τὸ φορεῖον. Ἄκρα ἡσυχία ἐβασίλευεν εἰς τὰς ὁδούς. Τὰ ἐργαστήρια ἦσαν κεκλεισμένα, καί τοι οἱ κύριοι αὐτῶν ὑπεχρεώθησαν νὰ στολίσωσιν αὐτὰ ἔξωθεν καὶ νὰ ἄψωσι δύο ἕκαστος κοκκίνους φανούς· πλὴν τοῦτο μόνον εἰς τὰς ὁδοὺς δι' ὧν ἔπρεπε νὰ διέλθῃ ἡ συνοδεία. Ὅτε ἔφθασαν εἰς τὴν ἐξωτέραν τῶν ἀνακτόρων θύραν, οἱ κρατοῦντες τὰ διάφορα πράγματα ἐστάθησαν, οἱ μανδαρίνοι ἐπέζευσαν καὶ τὸ φορεῖον διῆλθεν. Ἀφοῦ διῆλθον ἑπτὰ θύρας τέλος ἔφθασαν εἰς τὰ αὐτοκρατορικὰ δώματα. Δύο μανδαρίνοι, λαβόντες τὸν πίνακα καὶ τὴν σφραγῖδα, ἔθεσαν αὐτὰ ἐντὸς τοῦ δωματίου τοῦ καλουμένου «Αἴθουσα ὅπου ὁ οὐρανὸς συναπαντᾶται μετὰ τῆς γῆς.» Ἐξελθόντων δὲ τῶν μανδαρίνων αἱ θύραι ἐκλείσθησαν καὶ αἱ κυρίαι προσεκάλεσαν τὴν αὐτοκράτειραν νὰ καταβῇ ἀπὸ τὸ φορεῖον. Ὁ πίναξ παρεδόθη τότε εἰς τὸν εὐνοῦχον, τὸν ἐκλεχθέντα ὡς ἰδιαίτερον σφραγιδοφύλακα, ἐν δὲ τῷ δωματίῳ ἐκείνῳ ἡτοιμάσθη τράπεζα, καὶ ὅταν ἡ στιγμὴ ἔφθασεν, εἰσελθὼν ὁ αὐτοκράτωρ, ἐκάθησε πλησίον τῆς νύμφης.

Ἡ ἀκόλουθος ἡμέρα διῆλθεν ἐν ἡσυχίᾳ, πλὴν τὴν μετ' αὐτὴν αἱ χῆραι αὐτοκράτειραι προσεκάλεσαν τὴν νέαν εἰς πρόγευμα. Δύο τράπεζαι εἶχον ἑτοιμασθῆ, αἱ δὲ χῆραι ἐκάθησαν εἰς τὴν κυριωτέραν καὶ ἡ νέα εἰς τὴν κατωτέραν· πρὶν δὲ αἱ χῆραι ἀρχίσωσι νὰ τρώγωσιν, ὡς καὶ μετὰ τὸ φαγητὸν, ἡ νέα ἐγερθεῖσα ἔκυψε μέχρις ἐδάφους ἑξάκις. Μετὰ τοῦτο προσεκλήθη νὰ φάγῃ, ἀφοῦ δὲ ἔφαγεν, εὐχαριστήσασα δι' ἐξ βαθυτάτων ὑποκλίσεων ἐξῆλθε καὶ μετέβη εἰς τὰ δωμάτιά της. Τὴν ἀκόλουθον ταύτης ἡμέραν (6|18) ὁ αὐτοκράτωρ, λαβὼν τοὺς πρίγκηπας καὶ τοὺς ἀνωτάτους ἀξιωματικοὺς, μετέβη μετ' αὐτῶν ὅπως προσφέρωσι τὰ συγχαρητήρια καὶ τὰ σεβάσματα αὐτῶν εἰς τὰς χήρας. Κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην μὴ πολμῶν, ἕνεκα τοῦ μεγέθους τῆς τελετῆς, νὰ ὑπερβῇ τὴν ἐξωτέραν τῆς αὐλῆς τὴν θύραν, ὁ αὐτοκράτωρ ἔπεσεν ἔξω αὐτῆς ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Οἱ πρίγκηπες καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ ἔμενον πολὺ μακρύτερον, πρὸς ἔνδειξιν τοῦ ἀπείρου σεβασμοῦ των, οἱ δὲ ἡγεμόνες τῆς Κορέας καὶ τῆς Μογγολίας τόσον ὀπίσω ἐστάθησαν ὥστε μόλις διεκρίνοντο διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ.

Ἡ τελευταία μεγάλη τελετὴ τοῦ γάμου συνίστατο εἰς τὸ νὰ προσκληθῇ ὁ πατὴρ τῆς νύμφης ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος εἰς συμπόσιον, καὶ ἡ μήτηρ της ὑπὸ τῶν χηρῶν αὐτοκρατείρων. Τὰ κατὰ τοὺς γάμους τούτους ἐξοδευθέντα χρήματα ἀνέρχονται εἰς ποσὰ ὑπέρογκα, πλὴν διεπράχθησαν καί τινα καλά. Ὅλαι αἱ φυλακισμέναι γυναῖκες ἀπεφυλακίσθησαν καὶ συνεχωρήθησαν· εἰς πάντας τοὺς πένητας γεωργοὺς ἐχαρίσθησαν ἑνὸς ἔους φόροι· αἱ γηραῖαι καὶ ἀσθενεῖς γυναῖκες τῆς τάξεως τῶν μανδαρίνων, ὅσαι εὑρίσκονται εἰς ἀνέχειαν, διετάχθη νὰ τραφῶσι καὶ νὰ ἐνδυθῶσιν.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΜΕΤΑΞΟΣΚΩΛΗΚΟΣ.

Ἐπειδὴ κατὰ ταύτην τὴν ἐποχὴν πολλαὶ οἰκογένειαι καὶ ἐνταῦθα καὶ εἰς τὰ περίχωρα, καλλιεργοῦσι, κατὰ ἀρχαῖον ἔθιμον, ἔστω καὶ

ἐν μικρῷ, τὸν μεταξοσκώληκα, δὲν κρίνομεν ἀνωφελὲς νὰ παραθέσωμεν ἐνταῦθα τὴν ἱστορίαν τῆς παρ' ἡμῖν εἰσαγωγῆς του.

Ὁ μεταξοσκώληξ εἰς τοὺς ἀρχαίους Ἕλληνας καὶ Ῥωμαίους φαίνεται ὅτι δὲν ἦτο γνωστός, καίτοι σιρικὰ ὑφάσματα, ἤτοι μεταξωτά, δὲν τοῖς ἦσαν ἄγνωστα. Πολλὰ ἐκ τῶν ὑφασμάτων ἐκείνων, φερόμενα διὰ τῆς Περσίας ἐκ πολὺ ἀνατολικωτέρων τόπων, κατεβιβάζοντο εἰς τὴν Συρίαν καὶ ἐκεῖθεν μετεφέροντο εἰς Μικρασίαν, Ἑλλάδα, Αἴγυπτον καὶ λοιπὰ τῆς Μεσογείου παράλια, πλὴν ἦσαν τόσον ἀκριβὰ ὥστε καὶ οἱ βασιλεῖς πολλάκις δὲν ἐτόλμων νὰ τὰ ἀγοράσωσιν. Ἡ ὑπέρογκος λοιπὸν τιμή των καὶ τὸ ἄγνωστον τῆς κατασκευῆς των ἔδωκαν ἀφορμὴν εἰς πολλὰς εἰκασίας περὶ τῆς καταγωγῆς τῶν λαμπρῶν νημάτων, ἐξ ὧν κατεσκευάζοντο. Πολλοὶ ἔλεγον ὅτι ὑπῆρχεν εἶδός τι δένδρων εἰς τὴν γῆν τὴν Σίριδα, μεταξὺ τῶν κλάδων τῶν ὁποίων ἐγεννῶντο τὰ λαμπρὰ ἐκεῖνα νήματα· ἄλλοι ἀπέδιδον τὴν ἀρχήν των εἰς ἄγνωστόν τι ζωύφιον καὶ ἄλλοι εἰς ἄλλο. Ἐν τούτοις ὁ Ἀριστοτέλης φαίνεται ὅτι εἶχεν ἀκριβῆ αὐτοῦ γνῶσιν καί τοι οἱ μετ' αὐτὸν συγγραφεῖς, ἀγνοοῦμεν πῶς, οὐδόλως ἔλαβον ὑπ' ὄψιν τὴν περιγραφήν του. Ὁ πολυμαθὴς τοῦ Μεγάλου Μακεδόνος διδάσκαλος, ὁμιλῶν περὶ τῆς μεταξῆς, λέγει καθαρῶς ὅτι εἶναι προϊὸν σκώληκός τινος, βόμβυκος καλουμένου, φέροντος κεράτια, πάσχοντος πολλὰς μεταμορφώσεις, καὶ τέλος κατασκευάζοντος βομβύκια· Πόθεν ὁ Ἀριστοτέλης ἠρύσθη τὰς πληροφορίας ταύτας δὲν εἶναι εὔκολον νὰ ὁρισθῇ, φαίνεται ὅμως ὅτι ἐπιστήμων τις, ἐκ τῶν ἀκολουθησάντων τὴν ἐκστρατείαν τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἐπληροφόρησεν αὐτὸν περὶ τούτου. Αἱ περὶ μεταξοσκώληκος ἰδέαι τῶν μεταγενεστέρων τοῦ Ἀριστοτέλους συγγραφέων εἶναι πολὺ συγκεχυμέναι. Ὁ Βιργίλιος λέγει ὅτι ἡ ὕλη, ἐξ ἧς κατασκευάζονται τὰ σιρικὰ ὑφάσματα, ἐγεννᾶτο ἔκ τινος δένδρου. Ὁ Πλίνιος ἀλλοῦ μὲν λέγει ὅτι τὰ σιρικὰ κατεσκευάζοντο εἰς Ἀσσυρίαν ἀλλοῦ δὲ ὅτι ἦσαν προϊὸν τῆς νήσου Κῶ. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ἐν Κῷ γυνή τις, Παμφυλία καλουμένη, ἐφεῦρε τὸν τρόπον νὰ κατασκευάζῃ εἶδός τι σιρικῶν, ἀλλ' ἦσαν τόσον κατώτερα τῶν ἐκ τῆς Ἀσίας φερομένων, ὥστε εὐκαλώτατα διεκρίνοντο ἀπ' αὐτῶν. Προσέτι δὲ καὶ ὁ τόπος ἐξ οὗ μετεφέροντο ἦτο ἄγνωστος. Τὸ μόνον τὸ ὁποῖον περὶ αὐτοῦ ἐγινώσκετο ἦτο ὅτι ἔκειτο πέραν τῆς Περσίδος καὶ τῆς Ἰνδικῆς καὶ ὅτι ἐκαλεῖτο γῆ τῆς Σίριδος.

Εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς Βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας, ἕνεκα τῶν μετὰ τῆς Περσίας πολέμων, ἡ μεταφορὰ τῶν σιρικῶν ἦτο τόσον δύσκολος ὥστε, ἀφοῦ κατὰ πρῶτον αἱ τιμαὶ αὐτῶν μυθωδῶς ἐξωγκώθησαν, ἀκολούθως οὐδὲ πλέον εὑρίσκοντο· ὥστε ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Ἰουστινιανοῦ τὰ σιρικὰ ὑφάσματα κατήντησαν σχεδὸν ἄγνωστα. Καὶ ἐν τούτοις ἡ βασιλεία τοῦ Ἰουστινιανοῦ εἶναι στενῶς συνδεδεμένη μετὰ τῆς ἱστορίας τῆς μετάξης. Ὁ χριστιανισμὸς πρὸ πολλοῦ, μολονότι σκληρῶς κατεδιώκετο, εἶχεν εἰσχωρήσει, οὐ μόνον εἰς πᾶσαν πόλιν καὶ πᾶν χωρίον τῆς τότε ἀπεράντου Ῥωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας, ἀλλ' εἶχεν εἰσδύσει καὶ εἰς αὐτὰ τὰ σπλάγχνα τῆς Ἀφρικῆς καὶ εἰς αὐτὸ τὸ κέντρον τῆς Ἀσίας. Παντοῦ εἶχον συστηθῆ ἐκκλησίαι χριστιανικαί· χριστιανοὶ δὲ κήρυκες εἰσεχώρουν εἰς πάντα τόπον, καθιστῶντες οὕτω γνωστὰ μέρη, τὰ ὁποῖα αὐτοκράτορες καὶ κατακτηταί, διὰ τῶν πολυαρίθμων αὐτῶν στρατῶν, οὔτε κἂν νὰ πλησιάσωσιν ἠδυνήθησαν. Κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Ἰουστινιανοῦ λοιπὸν δύο μοναχοὶ ἐκ Περσίας, κηρύττοντες τὸν Χριστόν, εἶχον καταντήσει εἰς τὴν ἀνατολικὴν Ἀσίαν, ὅπου εἶδον πῶς ἐγεννᾶτο ἡ μέταξα, πῶς ἐτρέφοντο οἱ μεταξοσκώληκες, κ.τ.λ. ἐλθόντες δὲ μετὰ καιρὸν οἱ μοναχοὶ ἐκεῖνοι εἰς Κωνσταντινούπολιν διηγοῦντο τὰ περὶ τῆς ἀγνώστου χώρας καὶ τῶν παραδόξων, τὰ ὁποῖα εἶδον ἐκεῖ. Ὁ αὐτοκράτωρ, μαθὼν τὰ κατ' αὐτούς, προσεκάλεσε τοὺς μοναχοὺς καὶ ὑπεσχέθη αὐτοῖς πολλὰς ἀμοιβὰς ἂν κατορθώσωσι νὰ τοῦ φέρωσιν ὡς δεῖγμα ζῶντάς τινας ἐκ τῶν μεταξοσκωλήκων ἐκείνων. Οἱ μοναχοὶ μετέβησαν πάλιν εἰς Σινικήν· ἐπειδὴ δὲ ἦτο ἀδύνατον νὰ μεταφέρωσι ζῶντας σκώληκας, ἔθεσαν ἀρκετὰ ἐκ τῶν ὠῶν αὐτῶν ἐντὸς κοίλης βακτηρίας, καὶ ἔσπευσαν νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς Κωνσταντινούπολιν. Ὅταν ἦλθεν ὁ καιρὸς, ὁ σπόρος ἤνοιξε καὶ ἐξῆλθον μεταξοσκώληκες, οἱ ὁποῖοι μετὰ προσοχῆς ἐτράφησαν καὶ οἱ ὁποῖοι τέλος κατεσκεύασαν κουκούλια, ἐξ ὧν ἐξήχθη ἡ κατὰ πρῶτον ἐξαχθεῖσα μέταξα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ παλαιοῦ κόσμου. Ἦτο τὸ

ἔτος 529 μ. Χ. Τὸ κλίμα τῆς αὐτοκρατορίας εὑρέθη θαυμάσιον διὰ τὴν μεταξοσκωληκοτροφίαν, ἥτις ἐγένετο πηγὴ πλούτου διὰ τὴν χώραν. Πολλὰ βιομηχανικὰ καταστήματα ἱδρύθησαν, ἐν οἷς κατασκευαζόμενα τὰ μεταξωτὰ ἐπέμποντο εἰς τὴν δυτικὴν Εὐρώπην, ὅπου ἡ κατασκευή των ἦτο τόσον ἄγνωστος ὅσον καὶ πρὶν μεταφερθῇ ὁ μεταξοσκώληξ ἐκ τῆς Σινικῆς, καθότι οἱ αὐτοκράτορες πολὺ ἐφιλοτιμῶντο νὰ φυλαχθῇ μυστικὴ ἡ ἀνεξάντλητος αὕτη διὰ τὴν χώραν πηγὴ πλούτου· καὶ πράγματι ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας ἐφυλάχθη τοιαύτη.

Πλὴν 600 ἔτη μετὰ τὴν εἰσαγωγήν του, Ῥογῆρος ὁ βασιλεὺς τῆς Σικελίας, ἐπιδραμὼν τὴν Ἑλλάδα καὶ κυριεύσας τὰς Ἀθήνας τὰς Θήβας, τὴν Κόρινθον, ᾐχμαλώτισέ τινας ἐκ τῶν ἐργαζομένων τὴν μέταξαν, τοὺς ὁποίους, πέμψας εἰς Σικελίαν, ἐβίασε νὰ διδάξωσι τοὺς Σικελοὺς τὰ κατὰ τὴν τέχνην των. Μετ' ὀλίγα ἔτη ἡ μέταξα τῆς Σικελίας κατέστη περίφημος· ἡ δὲ Ἰταλία καὶ ἡ Ἱσπανία ἤρχισαν νὰ μιμῶνται τὴν νῆσον. Μετὰ τίνας ἑκατονταετηρίδας, ἤτοι τὸ 1480, εἰσήχθη καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ ἀκολούθως εἰς τὰ λοιπὰ τῆς Εὐρώπης μέρη, ὅπου, διὰ τῆς ἐφευρέσεως διαφόρων μηχανῶν, οἱ ἐργαζόμενοι αὐτὴν κατώρθωσαν τέλος νὰ ἐξαλείψωσι σχεδὸν καθ' ὁλοκληρίαν τὴν βιομηχανίαν ταύτην ἐκ τῆς Ἀνατολῆς, τῆς ὁποίας ἐπὶ τοσαῦτα ἔτη ἦτο πηγὴ ἀνεξάντλητος πλούτου.

ΠΟΛΕΩΝ ΤΙΝΩΝ ΩΡΑΣ ΔΙΑΦΟΡΑ.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι ὅσον τόπος τις κεῖται ἀνατολικώτερον ἄλλου κατὰ τοσοῦτον καὶ ἡ μεσημβρία, ὡς καὶ πᾶσα ὥρα, τοῦ τόπου ἐκείνου προηγεῖται τῆς τοῦ ἄλλου. Οὕτως, εἰς τὴν Περσίαν, ἥτις κεῖται πρὸς ἀνατολὰς τῆς Μικρασίας, ἐξημερώνει καὶ νυκτώνει πολὺ πρὶν ἐξημερώσει ἢ νυκτώσει ἐνταῦθα, εἰς δὲ τὴν Ἑλλάδα, Ἰταλίαν, Γαλλίαν, καὶ πᾶσαν δυτικωτέραν ἡμῶν χώραν, ὁ ἥλιος ἀνατέλλει ὕστερον ἀφοῦ ἀνατείλῃ ἐνταῦθα καὶ δύει ἐπίσης ὑστερώτερον· ὥστε καὶ μεσημβρίαν οἱ μὲν δυτικώτεροι τόποι ἔχουσιν ὕστερον ἀπὸ ἡμᾶς, οἱ δὲ ἀνατολικώτερον πρὸ ἡμῶν. Ἂν λοιπὸν ὑπάρχῃ συνεχές τι τηλεγραφικὸν σύρμα ἐκ Παρισίων ἕως Σμύρνης καὶ λάβωμεν τηλεγράφημα ἐκ τῆς πρωτευούσης ἐκείνης, σημειοῦν ὅτι ἀπεστάλη ἀκριβῶς τὴν μεσημβρίαν, ἡμεῖς θὰ λάβωμεν αὐτὸ τὴν 1 ὥρ. καὶ 40 λ. περίπου μετὰ τὴν μεσημβρίαν μας, ὄχι διότι τὸ τηλεγράφημα ἀργεῖ νὰ φθάσῃ, ἀλλὰ διότι ὅτε ἡμεῖς ἔχομεν 1 ὡρ. 40 λ. μετὰ μεσημβρίαν τότε οἱ Παρισινοὶ ἔχουσι μεσημέριον. Εἰς τὰς Ἀθήνας γίνεται μεσημέριον ἐν περίπου τέταρτον ὕστερον ἀπὸ τὸ ἰδικόν μας, εἰς δὲ τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἥτις κεῖται ὑπὸ ἀνατολικώτερον τῆς Σμύρνης μεσημβρινόν, ἔχουσι μεσημβρίαν ἑπτὰ περίπου λεπτὰ πρὸ ἡμῶν.

Τὸν ἀκόλουθον πίνακα, δημοσιευθέντα ἐν τῷ «Χρόνῳ» καὶ σημειοῦντα τὴν ὥραν τῆς πόλεως Ἀδελαΐδος (εὑρισκομένης εἰς τὴν Νέαν Οὐαλλίαν τῆς Αὐστραλίας καὶ κειμένης ὑπὸ μεσημβρινὸν ἀπέχοντα τοῦ τῶν Παρισίων πρὸς ἀνατολὰς 135° καὶ εἰς νότιον πλάτος 35) κατὰ τὴν μεσημβρίαν τῶν διαφόρων ὀνομαζομένων πόλεων, μεταφέρομεν ἐνταῦθα ὡς δυνάμενον νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ ἐξακριβώνωσι τὸν χρόνον.

Εἰς τὸν πίνακα τοῦτον, εἰς ὃν ἡμεῖς προσεθέσαμεν τὰς Ἀθήνας καὶ τὴν Σμύρνην, οἱ ἀραβικοὶ ἀριθμοὶ σημειοῦσι τὰς ὥρας, λεπτὰ καὶ δεύτερα τῆς Ἀδελαΐδος, ὅταν ἡ πρὸς τὰ δεξιὰ ἑκάστου αὐτῶν ὀνομαζομένη πόλις ἔχῃ μεσημβρίαν.

Ὥρα Ἀδελαΐδος M.M.	Μεσημβρία	Ὥρα Ἀδελαΐδος M.M.	Μεσημβρία
9. 51. 0'.	ἐν Λισσαβώνῃ	7. 25.48	ἐν Σμύρνῃ
9. 39. 0	» Δουβλίνῳ	7. 18.24	» Κωνστ)λει.
9. 35.48	» Γιβρατάρῃ	7. 14.52	» Ἀλεξανδρείᾳ
9. 34.29	» Φαλμούθῃ	7. 12.36	» Πετρουπόλει
9. 29.12	» Μαδρίτῃ	7. 4. 8	» Σουέζ.
9. 27. 4	» Ἐδιμβούργῳ	6. 14. 0	» Ἄδεν.
9. 14.44	» Λονδίνῳ	4. 22.30	» Βομβάῃ
9. 5. 0	» Παρισίοις	3. 54.48	» Κολόμβῳ
8. 44.36	» Βέρνῃ	3. 53.24	» Μαδράς
8. 31. 9	» Χριστιανίᾳ	3. 20.48	» Καλκούττᾳ
8. 22.24	» Ῥώμῃ	2. 43.56	» Μουλμένῃ
8. 20.48	» Βερολίνῳ	2. 34. 4	» Πενάγγῃ
8. 16.16	» Μελίτῃ	2. 32.32	» Βαγκόκῃ
8. 10.20	» Νεαπόλει	2. 18.56	» Σιγκαπόρῃ
8. 8.48	» Βιέννῃ	2. 7.40	» Βαταυίᾳ
7. 58.12	» Βάδῃ	1. 8.32	» Σαγγάῃ
7. 52. 8	« Στοκόλμῃ	0. 34.32	» Μαγασάκῃ
7. 39.25	» Ἀθήναις	0 30.20	» Πόρτο-Δαρβίνῳ

Ὅταν ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ ἦναι μεσημβρία ἐν Ἀδελαΐδι εἶναι 2. ὥρ. 12'. 4". πρωὶ τῆς ἐπομένης.

Ὅταν ἐν Ἁγ. Φραγκίσκῳ ἦναι μεσημβρία ἐν Ἀδελαΐδι εἶναι 4. ὥρ. 59 πρωὶ τῆς ἐπομένης.

Ἡ καθ' ὥραν διαφορὰ μεταξὺ δύο ἐκ τῶν ἀναφερομένων πόλεων εὑρίσκεται δι' ἁπλῆς ἀφαιρέσεως τῶν ἀντικρὺ ἑκάστης εὑρισκομένων ἀριθ.· οὕτως ὁ θέλων νὰ εὕρῃ τὴν διαφορὰν τῆς ὥρας μεταξὺ Σμύρνης καὶ Παρισίων οὐδὲν ἄλλο ἔχει νὰ πράξῃ ἢ νὰ ἀφαιρέσῃ ἐκ τοῦ ἀντικρὺ τῶν Παρισίων ἀριθμὸν 9 ὥρ. 5' 0" (ὅστις εἶναι ὁ μεγαλείτερος) τὸν ἀντικρὺ τῆς Σμύρνης 7 ὥρ. 25' 48", ὁ δὲ προκύπτων ἀριθ. 1 ὥρ. 39' 12" εἶναι ἡ ζητουμένη μεταξὺ τῶν δύο πόλεων καθ' ὥραν διαφορά.

ΚΑΙ ΠΑΛΙΝ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΝΑΟΥ ΤΗΣ ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ.

Ὁ ἐν Ἐφέσῳ ἐνεργῶν τὰς ἀνασκαφὰς κ. Οὐδ ἐπιστέλλει, περὶ τοῦ ἐσχάτως ἀνακαλυφθέντος πολυθρυλλήτου ναοῦ, τὰ ἑξῆς εἰς τὸ Ἀθήναιον. «Ὁ ναὸς τῆς Ἀρτέμιδος, περὶ τοῦ ὁποίου τοσοῦτος ἐγένετο λόγος μεταξὺ τῶν λογίων ἐπὶ τοσαύτας γενεὰς, ἤδη ἀπεδείχθη ὅτι ἦτο ὀκτώστυλος, ἤτοι εἶχεν ὀκτὼ στήλας εἰς τὴν πρόσοψίν του. Αἱ πληροφορίαι τοῦ Πλινίου, ὅτι εἶχεν ἑκατὸν στήλας (ἔξωθεν), εἶναι ἀκριβεῖς· περὶ τὰς εἴκοσιν ἑπτὰ ἐξ αὐτῶν δυνατὸν νὰ ἦσαν δῶρα βασιλέων. Περὶ τῆς θέσεως τῶν τριάκοντα ἓξ γεγλυμένων στηλῶν (columnœ coelatœ) δύναμαι νὰ ἐπιτύχω περισσοτέρας ἀποδείξεις πρὶν ἢ αἱ ἀνασκαφαὶ λάβωσι πέρας. Τὰ ἐπὶ τῶν στηλῶν τούτων ἀνάγλυφα ἐξέχουσι, κατὰ τὰ ἐσχάτως ἀνακαλυφθέντα τεμάχια, περὶ τοὺς δεκατρεῖς δακτύλους, ἡ δὲ διάμετρος τῶν στηλῶν ἦτο περίπου 5 ποδῶν καὶ 10 δακτύλων: Αἱ διαστάσεις τοῦ ναοῦ, οἵας σημειοῖ αὐτὸς ὁ Πλίνιος, ἤτοι 220 ποδ. πλάτος, καὶ 425 μῆκος, φαίνεται ὅτι εἶναι τὰ μέτρα τοῦ ὑψώματος (platform) ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὁ ναὸς ἦτο ἐκτισμένος. Τὸ σημερινὸν πλάτος τοῦ ὑψώματος, μετρηθὲν εἰς τὴν κατωτάτην βαθμίδα, εὑρέθη 238 πόδας καὶ 3 1)2 δακτύλους ἀγγλικούς. Ὡς πρὸς τὸ μῆκος εἰσέτι δὲν ἔχομεν πληροφορίας ἀκριβεῖς, ἡ δὲ διάστασις, ἡ ἐπὶ τοῦ σχεδίου μου φαινομένη, ἴσως γείνει ἀνάγκη νὰ διορθωθῇ, ἀφοῦ αἱ ἄκραι, ἀνατολικὴ καὶ δυτικὴ, καλλίτερον ἐρευνηθῶσιν. Αἱ διαστάσεις τοῦ κυρίως ναοῦ, ἀπὸ τὸ ἓν πρόσωπον ἕως εἰς τὸ ἄλλο « ἀπὸ ἔξω ἕως ἔξω» εἶναι 163 ποδ. 9 1)2 δακτ. πλάτος, καὶ 308 ποδ. 4 δακτ. μῆκος. Τὸ ὕψος τοῦ ὑψώματος ἦτο 9 ποδ. 5 3)4 δακτ. Τὸ ἐσωτερικὸν φαίνεται ὅτι ἦτο κεκοσμημένον κατὰ τὰ δύο τρίτα δι' ἐλλειπτικῶν κιόνων, Ἰωνικῶν καὶ Κορινθιακῶν, καθότι τεμάχια αὐτῶν εὑρέθησαν παρὰ τοῦ σηκοῦ τοὺς τοίχους.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑΙ.

Κάτοικοι Βραζιλίας. Κατὰ τὴν ἀπαρίθμησιν τῶν κατοίκων αὐτῆς, γενομένην τὸ παρελθὸν ἔτος, ἡ Βραζιλία κατοικεῖται ὑπὸ 10,095,098 ψυχῶν, ἐκ τῶν ὁποίων ὑπὲρ τὰς 1,500,000 εἶναι δοῦλοι (σκλάβοι) καὶ 500,000 ἰθαγενεῖς.

—Ἀρμενίων πληθυσμός. Πάντες οἱ Ἀρμένοι ἀριθμ. εἰς 4,200,000. Ἐκ τούτων 2,500,000 κατοικοῦσιν ἐν Τουρκίᾳ καὶ 1,500,000 ἐν Ῥωσσίᾳ, οἱ λοιποὶ εἶναι διεσπαρμένοι εἰς πολλὰ μέρη τοῦ κόσμου, πρὸ πάντων ἐν Ἀσίᾳ. Οἱ εἰς τὰς ἀγγλικὰς κτήσεις κατοικοῦντες ἀριθμοῦνται εἰς 15,000. Ἐν Κωνσταντινουπόλει λέγεται ὅτι εὑρίσκονται 200,000 δηλαδὴ τόσοι ὅσοι εἰς οὐδεμίαν ἄλλην τῆς οἰκουμένης πόλιν εὑρίσκονται.

Ἀπώλειαι Γερμανῶν κατὰ τὸν Γαλλογερμανικὸν πόλεμον. Ἤδη, ὅτε ἐδημοσιεύθησαν ἀκριβεῖς στατιστικαὶ, γίνεται γνωστὸν ὅτι ὁ ὁλικὸς ἀριθμὸς τῶν φονευθέντων, πληγωθέντων καὶ χαθέντων ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ στρατοῦ ἀνέρχεται εἰς 127,897 ἀνθρώπους. Ἐκ τούτων ἐπὶ τῶν πεδίων τῶν μαχῶν ἐφονεύθησαν 17,572, ἀπέθανον ἐκ πληγῶν ἀκολούθως 10,710, ἐξ ἀσθενειῶν 12,253, ἐκ δυστυχημάτων 316, καὶ αὐτοχειρίας 30. Ὁ ὁλικὸς ἀριθμὸς τῶν ἀποθανόντων ἀνέρχεται εἰς 40,881, ἐν οἷς καὶ 1,534 ἀξιωματικοί. Διαρκοῦντος τοῦ πολέμου συνέβησαν 1,599 συγκρούσεις, καθ' ἃς πάσας ἀπέθανον ἄνθρωποι.

ΧΑΡΑΚΤΗΡ ΤΟΥ ΛΥΠΟΥ.

Ἐὰν θέλῃς νὰ εὕρῃς τινὰ ὅστις διῆλθε τὴν ζωήν του χωρὶς λύπην, πρέπει νὰ ζητήσῃς ἄτομον ἀνίκανον νὰ ἀγαπᾷ ἢ νὰ μισῇ, ἀνίκανον νὰ ἐλπίζῃ ἢ νὰ φοβῆται· ἄτομον τὸ ὁποῖον οὐδεμίαν νὰ ἔχῃ μνήμην τοῦ παρελθόντος, οὐδεμίαν περὶ τοῦ μέλλοντος μέριμναν, οὐδεμίαν πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα συμπάθειαν, καὶ τοῦ ὁποίου τὰ αἰσθήματα, ἐὰν ἔχῃ τοιαῦτα, νὰ μὴ ἦναι μετὰ τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων κοινά.